Doporučené zásady pro zřizování, značení a údržbu naučných stezek a pro zřizování bodových informačních panelů

Cílem těchto zásad, které vznikly ve spolupráci Ministerstva životního prostředí (dále MŽP), Ministerstva pro místní rozvoj (dále MMR) a Klubu českých turistů (dále KČT), je sjednotit podmínky zřizování, značení a údržby naučných stezek (dále NS) a tam, kde pro jejich vytvoření nejsou potřebné podmínky, zavést umísťování bodových informačních panelů (dále BIP). Splnění kriterií těchto zásad je nutnou podmínkou pro získání dotací na zřízení a následnou údržbu NS a BIP z dotačních programů MŽP a MMR. Je rovněž nutnou podmínkou pro to, aby KČT převzal vyznačkování těchto NS včetně jeho průběžné údržby, jakož i zapojení BIP do sítě svých turistických značených tras.

Uvedená ministerstva i KČT doporučují orgánům krajských samospráv a dal-ším subjektům, aby splněním těchto zásad rovněž podmínily poskytování svých dotací na tuto činnost v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 7. února 2001 č. 114: „Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy".

Článek 1

Charakteristika naučných stezek a bodových informačních panelů

Naučné stezky jsou zpravidla vyznačkované výchovně vzdělávací trasy vedené přírodně nebo kulturně pozoruhodnými prostory, na nichž jsou vybrány některé významné jevy a objekty, které jsou zvláště vysvětleny. Výklad na stanovených místech se podává zpravidla na informačních panelech nebo v průvodcovském textu, případně kombinací obou způsobů.

Pokud se vyskytnou jen ojedinělé významné jevy a objekty, které neumožňují účelné vytvoření naučné stezky, zřizují se u nich bodové informační panely. Pokud jsou umístěny mimo sídla, zajišťují přístup k nim zpravidla turistické značené trasy Klubu českých turistů (dále TZT). Za BIP lze považovat i informační tabule umístěné na kulturně nebo historicky cenných objektech (budovách) v městských památkových rezervacích nebo zónách.

Článek 2

Projekt na zřízení naučné stezky nebo bodového informačního panelu

Zřízení NS nebo BIP může navrhnout kterákoliv právnická nebo fyzická osoba (dále jen zřizovatel). Zřizovatel však musí vycházet z možnosti území a podmínek, stanovených zejména v územní plánovací dokumentaci nebo vyplývajících z územních rozhodnutí a nařízení a z územních plánovacích podkladů.

Zřizovatel zpracuje projekt na zřízení NS nebo BIP, jehož součástí bude vedle tématického obsahu:

- úplná adresa zřizovatele NS nebo BIP
- průběh trasy nebo umístění BIP (zákres v mapě vhodného měřítka nebo v její kopii),
- způsob vyznačení naučné stezky nebo zapojení BIP do sítě TZT (viz čl. 3 a 4)
- vybavení naučné stezky informačními panely (u BIP odpadá),
- podmínky pro zabezpečení ekologicky udržitelného cestovního ruchu (s výjimkou NS nebo BIP v památkových rezervacích nebo zónách).

Zřizovatel pak s KČT dohodne způsob vyznačení NS nebo zapojení BIP do sí-tě TZT a uzavře s ním na tuto činnost i na následnou údržbu značení smlouvu, která bude přiložena k projektu a bude

pro případ realizace projektu obsahovat závazek zřizovatele průběžně udržovat vybavení naučných stezek informačními panely a její schůdnost nebo průběžně udržovat bodové informační panely.

Zřizovatel je dále povinen předložit společně s projektem:

- souhlas vlastníků, nájemců či správců pozemků, po kterých má navrhovaná NS vést nebo na nichž má být umístěn BIP,
- vyjádření příslušného orgánu ochrany přírody,
- vyjádření příslušného orgánu státní památkové péče v případě průchodu NS nebo umístění BIP v památkové rezervaci nebo památkové zóně nebo v případě, že NS nebo BIP prezentují památkové a kulturní hodnoty na ostatním území.

Článek 3

Vyznačení naučné stezky včetně následné údržby

V případě uzavření smlouvy provede KČT vyznačení NS v terénu podle platných metodických pravidel KČT. Ta umožňují dva způsoby vyznačení, z nichž přednostně má být použit první:

A. Pokud vede NS po stávajících trasách TZT, nebude vyznačkována zvláštní značkou NS, ale pro její sledování v terénu bude využito stávajícího turistického značení. O průběhu NS bude uživatel informován na všech rozcestích TZT zvláštními směrovkami (obr. 1), v je-jichž hrotech bude pás nebo symbol TZT, po níž NS pokračuje. V případě, že se návrh průběhu NS zcela neshoduje s průběhem TZT, posoudí se při přípravě smlouvy mezi zřizovatelem a KČT možnost přizpůsobení průběhu NS průběhu TZT, případně možnost přeložení průběhu TZT na navrženou trasu NS za předpokladu, že to výrazněji nenaruší zásady stavby sítě TZT nebo jejich schůdnost.

B. V případě, že trasa NS leží mimo stávající síť TZT, vyznačkuje se novou pásovou značkou nebo místní značkou nebo zvláštní značkou naučné stezky. Pokud křižuje jiné TZT, vybaví se v prvních dvou případech směrovkami naučné stezky podle bodu A, ve třetím případě běžnými směrovkami s uvedením názvu NS v záhlaví a symbolu NS v hrotu směrovky (obr. 2). Krátké NS (do délky cca 1 km) s plánkem jejich průběhu na informačních panelech zůstanou v tomto případě zpravidla bez směrovek.

Značení NS, které KČT převezme do své správy na základě smlouvy se zřizovatelem, bude pravidelně udržovat v rámci plánu obnovy své sítě TZT.

Článek 4

Zapojení bodových informačních panelů do sítě TZT

Pokud nebude BIP umístěn přímo na trase TZT, ale v její bezprostřední blízkosti, provede KČT její přeložení kolem BIP v případě, že to výrazněji nenaruší zásady stavby sítě TZT nebo schůdnost trasy. Pokud to nebude možné, BIP nebude od nejbližší trasy vzdálen více než 1 km a pro příchod k němu bude možno nalézt vhodnou komunikaci (pěšinu), vytvoří KČT k BIP od nejbližší TZT významovou odbočku vybavenou směrovkou, jejíž text bude charakterizovat příslušný BIP a udávat vzdálenost k němu.

Článek 5

Vybavení naučných stezek, zřizování BIP a údržba

Vybavení NS (informační panely, průvodcovské texty, průvodcovské služby apod.) a schůdnost NS (lávky, haťové chodníky apod.) včetně příslušné údržby zajistí zřizovatel . Obdobně zajištění BIP a jejich údržby, případně i schůdnosti odbočky k němu je povinností zřizovatele.

Pokud jsou součástí informačních panelů nebo průvodcovských textů mapy nebo plánky, je v případě, že NS vede po TZT, nezbytné do nich zakreslit průběh těchto TZT (i v nejbližším okolí NS). Podklady pro znázornění průběhu TZT poskytnou příslušné územní značkařské složky KČT.

Článek 6

Závěrečná ustanovení

Zákresy průběhu NS, které KČT na základě uzavřené smlouvy bude mít ve své péči, uveřejní ve svých turistických mapách i v mapách, na jejichž vydávání bude spolupracovat. Pokud dojde k širšímu uplatnění BIP, vytvoří pro jejich zákres do turistických map KČT zvláštní mapovou značku.

Tyto zásady se nevztahují na zřizování BIP, které nevyžadují zapojení do sítě TZT.

Ministerstva a KČT zajistí předání těchto zásad všem svým orgánům, organizacím a složkám, jichž se týkají.

V Praze dne 9.9. 2001

Za MMR ČR

……..

PhDr. Blažena Křížová
ředitelka Odboru realizace
a rozvoje CR MMR ČR

Za MŽP ČR

……

PhDr. MUDr. Tomáš Hájek
vedoucí Oddělení přírodního dědictví
a ekologických dopadů CR MŽP ČR

Za KČT

……

Ing. Jan Havelka
předseda KČT